

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Jany Brothánkové a soudců JUDr. Petra Průchy a JUDr. Tomáše Langáška v právní věci žalobce: **H. H.**, zastoupen Mgr. Faridem Alizeyem, advokátem, se sídlem Stodolní 7, Ostrava - Moravská Ostrava, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, týkající se žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 11. 2012, č. j. OAM-77/ZA-06-ZA14-2009, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 26. 11. 2014, č. j. 64 Az 11/2012 – 32,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost žalobce **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Průběh řízení

[1] Žalobce podal dne 11. 9. 2009 žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice. Žalobce je státním příslušníkem Arménské republiky, zemi původu opustil dne 9. 9. 2007 s matkou svých dětí a s dětmi, od té doby pobýval na území České republiky. K důvodům opuštění Arménské republiky žalobce uvedl, že v roce 2007 pomáhal v prezidentské kampani kandidátovi strany HHŠ (Arménský národní kongres) Levonu Ter - Petrosjanovi. Žalobcova pomoc spočívala v tom, že dostal 10.000 USD, za které měl nakupovat voliče. Žalobce nakoupil za 3.000 USD palivové dřevo, které poté rozdával voličům. Jakmile se žalobce dozvěděl o nezákonném charakteru své pomoci, chtěl této pomoci zanechat, to mu však nebylo umožněno. Zbytek peněz následně použil pro vlastní potřebu a těmito penězi financoval také svůj odjezd z Arménské republiky. Ze správního spisu vyplývá, že žalobce se nyní v zemi původu pravděpodobně obává trestního postihu svého jednání ze strany policie a výhrůzek ze strany členů HHŠ (kterým v kampani pomáhal) i konkurenční strany, která je nyní ve vládě. Žalobci bylo dle jeho tvrzení před odjezdem ze země původu vyhrožováno stoupenci strany HHŠ i jejich politickými protivníky, a to i zbraní. Na státní orgány se žalobce s žádostí o pomoc neobrátil.

[2] Žalovaný rozhodnutím ze dne 23. 11. 2012, č. j. OAM-77/ZA-06-ZA14-2009 rozhodl, že se mezinárodní ochrana žadateli podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), neuděluje. Žalobce napadl citované rozhodnutí žalobou podanou ke Krajskému soudu v Ostravě (dále jen „krajský soud“). V žalobě uvádí, že Arménskou republiku opustil z důvodu pronásledování ze strany oponentů neúspěšného kandidáta na prezidenta a obává se výhružek přívrženců Arménského celonárodního hnutí (HHŠ). Žalovaný nedostatečně vyhodnotil a odůvodnil závěr o nesplnění podmínek mezinárodní ochrany. Žalobce dále zpochybňuje závěry zprávy o dodržování lidských práv Arménie za rok 2009 – MZV USA a uvádí, že v Arménii se nelze domáhat svého práva způsobem, který uvádí žalovaný. Žalovaný měl vzít rovněž v úvahu závěry zpráv norské zpravodajské agentury Forum 18, jejíž zprávy používal v jiných řízeních. Žalobce shledává nedostatečným také odůvodnění neudělení humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu, jelikož žalovaný nebral v úvahu pronásledování žalobce ze strany soukromých osob, kdy jejich činy jsou státními orgány přímo či nepřímo tolerovány. Žalobce dále nesouhlasí s posouzením žádosti ve smyslu doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu. Upozorňuje na to, že v případě návratu by byla ohrožena jeho základní lidská práva zakotvená v řadě mezinárodních dokumentů, a že nemá ve vlasti rodinné příslušníky. Žalovaný se také dostatečně nevypořádal s definicí bezpečné země původu a pronásledování ve smyslu § 2 odst. 8 zákona o azylu

[3] Krajský soud se obdobně jako žalovaný zabýval jednotlivými zákonnými důvody mezinárodní ochrany a shledal, že napadené rozhodnutí žalovaného je v souladu se zákonem, a žalobu v záhlaví uvedeným rozsudkem jako nedůvodnou zamítl. K udělení azylu dle ust. § 12 zákona o azylu, krajský soud uvedl, že nebylo prokázáno, že žalobce opustil Arménii z důvodu pronásledování pro uplatňování politických práv a svobod, nebo ze strachu z pronásledování z důvodů rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině, nebo zastávání politických názorů. Žalobce opustil vlast, jelikož mu vyhrožovali členové strany HHŠ Levona Ter - Petrosjana. Pokud žalobce byl ohrožován ze strany soukromých osob, a výhružky členů HHŠ v jeho případě nelze jinak pojímat, pak měl možnost se obrátit na policii, což neučinil. Nelze zohlednit ani jeho obavu před policií z důvodu „kupování hlasů“, neboť azylové řízení v žádném případě neslouží jako nástroj ochrany před trestní odpovědností v zemi původu.

[4] K humanitárnímu azylu dle § 14 zákona o azylu uvedl krajský soud, že na udělení mezinárodní ochrany z humanitárních důvodů není právní nárok a správní rozhodnutí podléhá přezkumu soudu pouze v tom směru, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování a zda premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem. Takový druh vad v řízení před žalovaným krajský soud neshledal. Důvody udělení humanitárního azylu jsou velmi individuální, např. by se mohlo jednat o závažnou nemoc, stáří a podobně. Takové důvody u žalobce shledány nebyly a konečně ani on sám takové netvrdil.

[5] Konečně ani důvody doplňkové ochrany dle § 14a krajský soud v případě žalobce neshledal. Žalobce nenaplní podmínky pro jeho udělení, neboť nebylo zjištěno, že v jeho případě jsou v případě návratu do země původu důvodné obavy z hrozícího nebezpečí vážné újmy ve smyslu uvedeného zákonného ustanovení. Z materiálů o situaci v Arménii, které jsou součástí správního spisu, jednoznačně vyplývá, že ani neúspěšným žadatelům o

pokračování

mezinárodní ochranu po návratu do vlasti nehrozí žádné nebezpečí ze strany státních orgánů. Stejně tak takové osoby nejsou vystaveny znevýhodňování či diskriminaci a v zemi neprobíhá žádný vnitřní ozbrojený konflikt, který by mohl žalobce ohrozit na životě či zdraví.

II. Kasační stížnost

[6] Žalobce (nyní stěžovatel) napadl rozsudek krajského soudu z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Stěžovatel nejprve krajskému soudu a žalovanému obecně vytýká nedostatečně zjištěný skutkový stav a rozhodnutí žalovaného vytýká též nedostatky v odůvodnění. Žalovaný dále nevyšel stěžovateli podle možnosti vstříc a nepřihlédl ke všemu, co vyšlo v řízení najevo. Krajský soud i žalovaný mají za to, že odpovědné arménské orgány v současné době nepostihují osoby, které byly činné v prezidentské kampani v roce 2007. Stěžovatel s tímto závěrem nesouhlasí a uvádí, že osoby, které kandidátovi hnutí HHŠ pomáhaly, jsou pronásledovány a tvrdě trestány. Stěžovatel dále uvádí, že Arménskou republiku opustil z důvodu pronásledování ze strany oponentů neúspěšného kandidáta HHŠ a výhružek ze strany přívrženců Arménské celonárodního hnutí. Stěžovatel dále odmítá, že by bylo možné se v zemi původu obracet na soudy či další instituce tak, jak dovozuje žalovaný.

[7] Stěžovatel uvádí, že žalovaný z oficiální zprávy MV ČR a USA neobjektivně aplikoval pouze ty skutečnosti, které slouží v jeho neprospěch. Správní orgán měl vzít v úvahu také závěry z jiných dostupných zdrojů, především od agentury FORUM 18, jejíž závěry použil v jiných řízeních. Stěžovatel dále opakovaně namítá, že v Arménii jsou porušována lidská práva, obyvatelé jsou pronásledováni státními orgány a on sám byl pronásledován z politických důvodů.

[8] Krajskému soudu stěžovatel vytýká, že se nevypořádal s definicí pronásledování dle § 7 odst. 2 zákona o azylu a jeho rozhodnutí je tak v tomto ohledu nepřezkoumatelné. Jak stěžovatel dále uvádí, krajský soud za pronásledování považuje ohrožení života nebo svobody, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou prováděna, podporována či trpěna úřady zemí původu. Stěžovatel nesouhlasí se závěrem soudu, že v jeho případě se tak neděje.

[9] K podané kasační stížnosti se vyjádřil žalovaný, který setrval na svém rozhodnutí, jež považuje za zákonné a řádně odůvodněné, a v podrobnostech odkázal na odůvodnění svého rozhodnutí a odůvodnění napadeného rozsudku krajského soudu.

III. Posouzení kasační stížnosti

[10] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost je nepřijatelná. Podle § 104a odst. 3 s. ř. s. nemusí být usnesení o odmítnutí kasační stížnosti pro nepřijatelnost odůvodněno. Přestože by v tomto případě bylo namístě kasační stížnost odmítnout bez odůvodnění, Nejvyšší správní soud nad rámec zákonného požadavku stručné odůvodnění svého usnesení připojuje.

[11] Podle § 104a s. ř. s. Nejvyšší správní soud kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany odmítne pro nepřijatelnost, jestliže svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele; k tomu, kdy je kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany přijatelná, existuje početná a ustálená judikatura tohoto soudu. Například v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39 Nejvyšší správní soud uvedl: „*O přijatelnou kasační stížnost se tak prakticky může jednat v následujících typových případech: 1) Kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu. 2) Kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně. Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu. 3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon. To znamená, že Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně. 4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) Krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, b) Krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti.*“

[12] Stěžovatel k otázce přijatelnosti své kasační stížnosti, respektive podstatnému přesahu vlastních zájmů ničeho neuvedl, ani zdejší soud pak žádný přesah ve smyslu uvedeném výše v případě stěžovatele nezjistil. K pronásledování ve smyslu § 12 písm. a) a b) zákona o azylu Nejvyšší správní soud uvádí, že stěžovatel v žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 11. 12. 2009 tvrdil, že zemi původu opustil z důvodů obav z politických oponentů kandidáta, kterému pomáhal. Tito oponenti se totiž dostali do vlády. Dle protokolu ze dne 22. 11. 2011 od tohoto tvrzení upustil a uvedl, že měl problémy s lidmi ze strany HHŠ (Arménský národní kongres), pro které pracoval, a to bylo důvodem opuštění Arménské republiky. Obdobné tvrzení zopakoval žalobce během pohovoru dne 25. 9. 2012. Konečně ve správní žalobě a kasační stížnosti žalobce svá tvrzení opět změnil a vyjádřil strach z politických oponentů, přičemž však politické oponenty označil zkratkou HHŠ (zkratka Arménskému národnímu kongresu, viz výše) a názvem Arménské celonárodní hnutí (to je jiná strana, ve které se však angažoval Levon Ter - Petrosjan, kterého stěžovatel v kampani podporoval). Nejvyššímu správnímu soudu tak není zcela jasné, kterých subjektů se stěžovatel ve skutečnosti obává.

[13] Bez ohledu na výše uvedené nicméně nelze konstatovat, že by dle shromážděných podkladů mohly problémy stěžovatele v Arménské republice v posuzovaném případě dosáhnout intenzity pronásledování dle § 12 písm. a) nebo b) zákona o azylu. Nejvyšší správní soud již opakovaně judikoval, že institut azylu je postaven na potencialitě pronásledování. (viz rozsudek NSS ze dne 31. 1. 2008, č. j. 4 Azs 47/2007 - 60, či ze dne 9. 6. 2008, č. j. 5 Azs 18/2008 - 83). Ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu v sobě

pokračování

kombinuje subjektivní prvek (obavy) a objektivní prvek (odůvodněnost obav). Při posuzování, zda jsou obavy žadatele o mezinárodní ochranu odůvodněné, je třeba vycházet z toho, jestli je pronásledování přiměřeně pravděpodobné (viz rozsudek NSS ze dne 26. 3. 2008, č. j. 2 Azs 71/2006 - 82, či rozsudek ze dne 13. 8. 2010, č. j. 4 Azs 11/2010 - 112).

[14] Stěžovatel v první řadě neprosazoval v pravém smyslu svá politická práva. Pro politickou stranu HHŠ pouze za úplaty nakupoval hlasy voličů, v politické situaci své země se i dle svých slov neorientuje. Z informací Ministerstva zahraničních věcí a zpráv ČTK navíc vyplývá závěr protichůdný tvrzení stěžovatele, že osoby, které v prezidentské kampani v roce 2007 pomáhaly opozičním kandidátům, byly po volbách v Arménské republice pro své politické postoje perzekvovány. Takovou skutečnost nemohl zjistit ani stěžovatel, když zemi původu opustil pět měsíců před konáním prezidentských voleb v únoru roku 2008 a od té doby se nepřetržitě zdržuje na území České republiky. Strana HHŠ (Arménský národní kongres) je legitimní stranou zastoupenou v arménském parlamentu. S ohledem na trestný charakter činnosti stěžovatele je pochopitelné, že se neobracel o pomoc na policejní složky. To však neodůvodňuje závěr, že se v Arménské republice nelze prostřednictvím státních orgánů, soudu či ombudsmana svých práv domoci. Stěžovatel se domnívá, že posouzení krajského soudu a žalovaného je v tomto ohledu nesprávné a nepodložené. Proti těmto zjištěním však mimo jejich negace nepředkládá žádná konkrétní tvrzení, která by svědčila o opaku.

[15] Značně obecně formuluje stěžovatel také další stížní námitky. V postupu žalovaného a krajského soudu shledává mnohá pochybení, nicméně konkrétně neuvádí, se kterými skutečnostmi se neměl žalovaný vypořádat, čím nevycházel stěžovateli vstříc, v čem spočívají nedostatky odůvodnění nebo s kterými námitkami se žalovaný opomněl zabývat. Nejvyšší správní soud v posuzovaném případě žádné z namítaných vad neseznal. Tam, kde je stěžovatel ve své argumentaci konkrétní, spočívá tato argumentace na prosté negaci závěrů žalovaného a krajského soudu. Takto stěžovatel, v rozporu s informacemi, které shromáždil žalovaný, „je přesvědčen, že v zemi původu jsou pronásledovány osoby, jež pomáhali neúspěšnému prezidentskému kandidátovi z hnutí HHŠ“, „v Arménii se nelze domáhat práva způsobem, jak je popisuje správní orgán“ nebo „obyvatelé jsou pronásledováni státními orgány“.

[16] Zdejší soud si je vědom, že dle ustálené judikatury „...není povinností žadatele o azyl, aby pronásledování své osoby prokazoval jinými důkazními prostředky než vlastní věrohodnou výpovědí...je naopak povinností správního orgánu, aby v pochybnostech shromáždil všechny dostupné důkazy, které věrohodnost výpovědi žadatele o azyl vyvracejí nebo zpochybňují.“ (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004 - 57 či rozsudek ze dne 29. 8. 2014, č. j. 5 Azs 14/2013 - 32). Je však zcela jistě namístě, aby svá tvrzení stěžovatel podložil relevantními a věrohodnými důvody či argumentací, nikoli pouze svým přesvědčením o tom, že správní orgán se mylí. A to zejména za situace, kdy stěžovatel žádnému pronásledování ze strany státních orgánů za svého pobytu v zemi původu nečelil, dle relevantních zpráv shromážděných žalovaným k takovému pronásledování v Arménii nedochází a stěžovatel nehledal pomoc u zodpovědných státních orgánů. Žalovaný pak dle názoru zdejšího soudu v posuzovaném případě dostal své povinnosti shromáždit důkazy tak, aby nebylo o skutkovém stavu pochyb.

[17] Pokud stěžovatel dále namítá, že žalovaný z oficiální zprávy MV ČR a USA neobjektivně aplikoval pouze ty skutečnosti, které slouží v jeho neprospěch, pak ani zde neuvádí, ke kterým skutečnostem správní orgán opomněl přihlédnout a které závěry uvedené zprávy svědčí v jeho prospěch. Ani zdejší soud v uvedené zprávě žádné takové závěry nenalezl. Co se týče obecného odkazu na zprávy agentury FORUM 18, ani na tomto místě stěžovatel neuvádí, která zpráva uvedené agentury má obsahovat informace o politicky motivovaném pronásledování v Arménii a co má být obsahem této zprávy.

[18] Závěrem stěžovatel napadenému rozsudku krajského soudu vyčítá nepřezkoumatelnost, jelikož se nevypořádal s definicí pronásledování dle § 7 odst. 2 zákona o azylu. Hned v dalším odstavci však stěžovatel uvádí definici pronásledování provedenou krajským soudem – ohrožení života nebo svobody, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou prováděna, podporována či trpěna úřady zemí původu. Nelze hovořit o nepřezkoumatelnosti rozhodnutí, pokud navzdory mínění stěžovatele krajský soud dospěl k závěru, že pronásledování v tomto smyslu nebyl stěžovatel v zemi původu vystaven.

[19] Nad rámec zdejší soud nemohl přehlédnout, že se stěžovatel prostřednictvím žádosti o azyl snaží domoci oprávnění k pobytu, neboť, jak sám uvedl, po příjezdu do České republiky mu bylo vízum opakovaně prodlužováno, a až poté, kdy se tak nestalo z důvodu podezření na fiktivní manželství, žádost podal.

[20] Nejvyšší správní soud uzavírá, že žádný důvod přijatelnosti z kasační stížnosti a napadeného rozsudku nezjistil, pročez kasační stížnost odmítl podle § 104a odst. 1 s. ř. s.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 4. března 2015

Mgr. Jana Brothánková
předsedkyně senátu